

Ш 98

ШЭДЭЎРЫ
ПІСЬМЕНСТВА
І ЛІТАРАТУРЫ
БЕЛАРУСІ
X-XVII
СТАГОДДЗЯЎ

ЗМЕСТ

Здабыткі беларускага мастацкага слова 3

ГОТЫКА

СКАЗАННЕ ПРА ЗАПРАШЭННЕ ВАРАГАЎ	20
ЗАНАТОЎКІ ПРА РАГНЕДУ	21
СЛОВА ПРА СЛАВЯНСКІЯ ПЛЯМЁНЫ, ІХ ЗВЫЧАІ І ПІСЬМЕНСТВА	22
НАВЕЛА ПРА ПАМОРАК У ПОЛАЦКАЙ ЗЯМЛІ	29
АПОВЕДЫ ПРА ЎСЯСЛАВА ЧАРАДЗЕЯ	29
АПОВЕСЦЬ ЖЫЦЦЯ І СМЕРЦІ ЕЎФРАСІННІ ПОЛАЦКАЙ	33
ДАНІЛ	46
Хаджэнне	46
СЛОВА ПРА КНЯЗЁЎ	63
КІРЫЛА ТУРАЎСКІ	65
Слова аб тым, каб не забывалі настаўнікаў сваіх	65
Слова на сабор 318 святых айцоў	66
Прыпавесць пра чалавечую душу і цела, або пра Сляпога і Бязногага	71
Слова ў першую нядзелю пасля Пасхі (урывак)	81
Малітвы на ўвесь тыдзень	83
НАПАМІН АБ ЖЫЦЦІ КІРЫЛЫ, ЕПІСКАПА ТУРАЎСКАГА	106
КЛІМ СМАЛЯЦІЧ	107
Пасланне да прасвітара Фамы	107
СКАЗАННЕ ПРА ДАЎМОНТА	110
ГРЫГОРЫЙ ЦАМБЛАК	111
Ухвальнае слова айцам Канстанцкага сабору	111
ЛЕТАПІС КНЯЖАННЯ ВІТАЎТА	115
СКАЗАННЕ ПРА БІТВУ НА ВОРСКЛЕ	120
ПАХВАЛА ВЯЛІКАМУ КНЯЗЮ ВІТАЎТУ	121
ЦУДЫ СВЯТОГА МІКОЛЫ Ў ЛУКОМЛІ	124
ХРОНІКА ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ	125
АПОВЕСЦЬ ПРА ПАЎСТАННЕ Ў СМАЛЕНСКУ	131
ЛЕТАПІС КНЯЖАННЯ КАЗІМІРА ЯГАЙЛАВІЧА	133

СЛУЦКАЯ ХРОНІКА	136
АПОВЕСЦЬ ПРА ЧАСЫ КНЯЗЯ АЛЯКСАНДРА КАЗІМІРАВІЧА	138
ПАХВАЛА КНЯЗЮ КАНСТАНЦІНУ АСТРОЖСКАМУ	151
ФРАНЦЫСК СКАРЫНА	154
Прадмова да ўсёй «Бібліі»	154
Прадмова да «Псалтыра»	159
Прадмова да кнігі «Іаў»	161
Прадмова да «Прыпавесцяў» прамудрага Саламона, цара ізраільскага	162
Прадмова да кнігі «Ісус Сірахаў»	165
Прадмова да кнігі прамудрага цара Саламона «Эклезіяст»	167
Прадмова да кнігі «Песня песняў» цара Саламона	168
Прадмова да кнігі «Прамудрасць Божая»	170
Прадмова да «Першай кнігі царстваў»	171
Сказанне да кнігі Майсея «Другі закон»	173
Прадмова да кнігі «Юдзіф-удавіца»	176
Прадмова да кнігі «Эсфір-царыца»	177
Прадмова да «Плачу Іераміі»	179
Прадмова да «Дзеянняў святых апосталаў»	180
Сказанне да «Саборнага паслання» апостала Іакава	182
Сказанне да «Першага саборнага паслання» святога апостала Пятра	183
Сказанне да «Другога саборнага паслання» святога апостала Пятра	183
Сказанне да «Першага саборнага паслання» святога апостала Іаана	184
Сказанне да «Другога саборнага паслання» святога апостала Іаана	184
Сказанне да «Трэцяга саборнага паслання» святога апостала Іаана	184
Сказанне да «Паслання» Іуды	184
Сказанне да «Паслання рымлянам» святога апостала Паўла	185
Сказанне да «Першага паслання карынфіянам» святога апостала Паўла	187
Сказанне да «Другога паслання карынфіянам» святога апостала Паўла	189
Сказанне да «Паслання галатам» святога апостала Паўла	190
Сказанне да «Паслання эфессянам» святога апостала Паўла	192
Сказанне да «Паслання філіпійцам» святога апостала Паўла	193
Сказанне да «Паслання калассянам» святога апостала Паўла	194
Сказанне да «Першага паслання салуніянам» святога апостала Паўла	195
Сказанне да «Другога паслання салуніянам» Паўла, апостала Хрыстова	196
Сказанне да «Першага паслання Цімафею» святога апостала Паўла	197
Сказанне да «Другога паслання Цімафею» святога апостала Паўла	198
Сказанне да «Паслання Ціту» святога апостала Паўла	198

Сказанне да «Паслання Філімону» святога апостала Паўла	199
Сказанне да «Паслання яўрэям» святога апостала Паўла	199
Малітва імя Ісусаваму	200
ХРОНІКА КНЯЖАННЯ ЖЫГІМОНТА I СТАРОГА	201
НАВЕЛА ПРА АЖЭНСТВА КАРАЛЯ ЖЫГІМОНТА II АУГУСТА	
З БАРБАРАЙ РАДЗІВІЛ	211
СТАФАН ЗБАРАЖСКІ	213
Дзённік літоўскіх паслоў	213
СЫМОН БУДНЫ	222
Катэхізіс, або Навука старадаўняга хрысціянскага ад Святога Письма, для простых людзей мовы беларускай у пытаннях і адказах сабраная	222
Апісанне Сінода ў Іўі 1568 года	249
Сімвал веры	256
Сімвал улады	257
Абарона ўрада	264
МІХАІЛ ГАРАБУРДА	276
Рэляцыя пасольства 1573 года ў Маскоўскае княства	276
ФІЛОН КМІТА-ЧАРНАБЫЛЬСКІ	284
Лісты	284
ВАСІЛЬ ЦЯПІНСКІ	290
Прадмова	290
ЛЕЎ САПЕГА	294
Допіс да Крыштофа Радзівіла, падканцлера і польнага гетмана (26 красавіка 1584)	294
Удзячнасць Жыгімонту Трэціму	296
Зварот да ўсіх станаў Вялікага Княства Літоўскага	298
Прамова на Берасцейскім царкоўным саборы 1596 года	300
АНДРЭЙ РЫМША	308
Храналогія	308
На герб яснавяльможнага пана Астафея Валовіча	309
Эпіграма на герб Льва Сапегі, падканцлера Вялікага Княства Літоўскага, старасты слонімскага, мядзелскага, маркаўскага і іншых	309
Эпіграма на герб яснавяльможнага пана Тэадора Скуміна, навагрудскага ваяводы	310
ЛЯВОН МАМОНІЧ	311
На герб Лукаша Іванавіча Мамоніча, старасты дзісенскага і скарбніка Вялікага Княства Літоўскага	311
На герб яго міласці пана Сімяона Войны	312
На герб Льва Сапегі, найвышэйшага канцлера Вялікага Княства Літоўскага	312
Эпіграма	313

Яснавьяльможнаму пану, яго міласці Льву Сапегу, найвышэйшаму канцлеру Вялікага Княства Літоўскага, старасту магілёўскаму, шарашоўскаму і інш., вялікаму міласніку і патрону добрых спраў і навук	313
ЛАЎРЭНЦЫЙ ЗІЗАНІЙ	316
Пасланне навучэнцам	316
Катэхізіс, або Вызнанне веры святой, саборнай, апостальскай Усходняй Царквы	317
Павучанне пры пахаванні Соф'і, князеўны Чартарыйскай	319
ПАЦІЙ ПАЦЕЙ	323
Справядлівае апісанне учынку і справы сінодавай і Абарона здзейсненых згоды і лучнасці, якія сталіся на сінодзе Берасцейскім у 1596 годзе	323

БАРОКА

СТАНІСЛАЎ БОРША	346
Паход маскоўскага цара Дзімітрыя ў Маскву з Сандамірскім ваяводам Юрыем Мнішкам і іншымі рыцарамі	346
ІОСИФ БУДЗИЛА	358
Дзённік падзей Смутнага часу	358
МЯЛЕЦІЙ СМАТРЫЦКІ	404
Слава вьяльможнаму пану Багдану Багданавічу Саламярэцкаму, старасце крычаўскаму і ольцкаму	404
Лямант на смерць Лявонція Карповіча	408
БАРКУЛАБАЎСКАЯ ХРОНІКА	424
КІРЫЛА ТРАНКВІЛЁН-СТАЎРАВЕЦКІ	440
Люстра багаслоўя	440
АФНАСІЙ ФІЛПОВІЧ	455
Дыярыуш, або апісанне сапраўдных падзей	455
АПОВЕСЦЬ ПРА ПАКУТЫ І СМЕРЦЬ АЙЦА АФНАСІЯ ФІЛПОВІЧА	485
ФЕАДОСІЙ БАРАВІК	490
Гісторыя, або Аповесць розных людзей пра цудадзейны абраз Жыровіцкай Дзевы Марыі	490
СІМЯОН ПОЛАЦКІ	493
Розум	493
Слова	493
Думка	493
Філасофія	493
Адрозненне	494
Годнасць	494
Праца	495